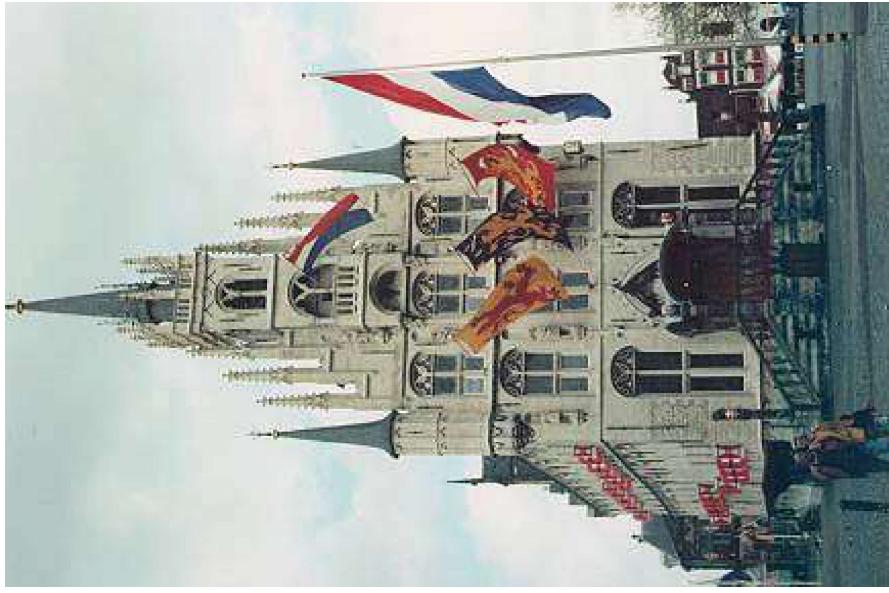

VERENIGING VAN
POSTZEGELVERZAMELAARS
"GOUDA"

51^e jaargang nr. 5, november 2023

G O U D A P O S T

Uw vertrouwde NVPH-handelaar voor al uw postzegelzaken.

Joke van den Berg Postzegelhandel
(winkel) Bernadottestraat 64
2811 SG REEUWIJK
Telefoon / fax: 0182 – 396440
Mobiel: 06 – 21261174
Internet: www.jokevdberg.nl
E-mail: pzh.jokevdberg@planet.nl

Geopend dinsdag t/m vrijdag
10.30 – 17.30 uur,
zaterdag 9.00 – 16.00 uur

www.postzegelverzamelaars-gouda.nl

Indien onbestelbaar
a.u.b. retour aan:
goudapost@freeler.nl

51^e jaargang nr. 5, november 2023
verschijnt minimaal 4 maal per jaar (digitaal)

Goudapost

Vereniging van Postzegelverzamelaars "Gouda"
Onderwerp op 7 oktober 1935. Koninklijk goedgekeurd.

Redactie: Co van der Horst, Gouderaksestraat 75,
2808 NC Gouda
e-mail: goudapost@freeeler.nl

NHOUDSOPGAVE

Agenda

Mededeling van de ledenadministratie	2
Bleef de natuur.....	3
Rainier en Grace	4
De fantasieproducten van Jean Pierre Moquette	6
Mededeling van de redactie	7
Mededeling van de penningmeester	17
Velling 27 november 2023	17
Wilde velling 18 december 2023	18
Jubilarissen 2023	19
Oudjaarsbeurs Houten	20
Gezocht: veilingmateriaal	21
Ledenwerfactive	23
	25

HERITAGE AUCTIONS EUROPE

Energieweg 7
3401 MD IJsselstein
Nederland
Telefoon: 030 606 3944
Email: info@ha-europe.com
www.ha-europe.com

Hét veilinghuis voor al uw postzegels!

Uw collectie laten taxeren?

Heritage Auctions Europe is het adres voor betrouwbare en realistische taxaties. Onze specialisten behoren tot de top in hun vakgebied en door jarenlange ervaring kunnen zij als geen ander de waarde van uw collectie bepalen.

Iedere woensdag taxeren wij gratis uw munten, bankbiljetten, penningen, onderscheidingen, postzegels en oude ansichtkaarten.

Iedere donderdag taxeren wij gratis uw overige waardevolle objecten. U bent op beide dagen zonder afspraak welkom van 10.00 tot 16.00. Op de overige werkdagen kunt u ook bij ons terecht voor een gratis taxatie op afspraak. Neem in dat geval contact met ons op om een afspraak te maken.

Uw collectie laten veilen?

Als 's werelds grootste veilinghuis op het gebied van filatelië, numismatiek en andere verzamelobjecten zijn wij continu op zoek naar inzendingen voor onze veilingen in Nederland, de Verenigde Staten en Hong Kong. Onze bieders (leden (ruim 1,4 miljoen) zorgen gegarandeerd en aantoonbaar voor de hoogste opbrengst.

Voor meer informatie of een afspraak voor een vrijblijvende taxatie kunt u contact met ons opnemen per telefoon of email.

Bieden op een veiling?

Een overzicht van de veilingen in IJsselstein vindt u op www.ha-europe.com. Na registratie kunt u online voorbieden en deelnemen aan de live-veilingen. De kavels staan ongeveer drie weken voorafgaand aan de veiling online. De week voor de veiling kunt u gebruik maken van onze kijkdagen in IJsselstein. Klik ook op www.ha.com voor veilingen in de Verenigde Staten en Hong Kong.

DALLAS | NEW YORK | BEVERLY HILLS | SAN FRANCISCO | CHICAGO | PALM BEACH | LONDON | PARIS | GENEVA | IJSELSTEIN | HONG KONG

LEDENWERFACTIE

Als u een nieuw lid voor onze vereniging aanbrengt, krijgt u een cadeaubon van € 10,-. Help mee uw vereniging groter en sterker te maken. Het onderstaande formulier kunt u gebruiken voor het opgeven van een aspirant-lid. Stuur het op naar uw ledenadministratrice.

X Ondergetekende meldt zich aan als aspirant-lid van de Vereniging van Postzegelverzamelaars "Gouda".

Naam .....
Adres .....
Postcode en woonplaats .....
Telefoon .....
Aangebracht door lid .....
Handtekening aspirant lid .....
Handtekening aanbrengend lid .....

U kunt de Michel huren bij:

Frans de Bode
Albrechtsveld 118
Gouda
Tel. 0182-535666

De huurprijs is € 2,50 per week.

AGENDA

27 november 2023 Ledenbijeenkomst ("De Oostpoort", Aderpolderweg 19, Gouda Goverwelle)
Aanvang 20.00 uur. De zaal is om 19.00 uur open. U kunt dan een uurtje ruilen; neem uw ruilboeken mee! In de zaal is roken niet toegestaan ☺.
Agenda: Opening door de voorzitter.
Bestuursmededelingen.
Veiling.
Pauze met verkoop loten.
Rondvraag.
Verloting.
Sluiting.

18 december 2023 Ledenbijeenkomst ("De Oostpoort", Aderpolderweg 19, Gouda Goverwelle)
Aanvang 20.00 uur. De zaal is om 19.00 uur open. U kunt dan een uurtje ruilen; neem uw ruilboeken mee! In de zaal is roken niet toegestaan ☺.
Agenda: Opening door de voorzitter.
Bestuursmededelingen.
Wilde veiling.
Pauze met verkoop loten.
Rondvraag.
Verloting.
Sluiting.

29 januari 2024 Ledenbijeenkomst ("De Oostpoort", Aderpolderweg 19, Gouda Goverwelle)
26 februari 2024 Ledenbijeenkomst ("De Oostpoort", Aderpolderweg 19, Gouda Goverwelle)
25 maart 2024 Ledenbijeenkomst ("De Oostpoort", Aderpolderweg 19, Gouda Goverwelle)
29 april 2024 Ledenbijeenkomst ("De Oostpoort", Aderpolderweg 19, Gouda Goverwelle)
27 mei 2024 Ledenbijeenkomst ("De Oostpoort", Aderpolderweg 19, Gouda Goverwelle)

Wilt u een mail sturen naar het bestuur of de redactie van Goudapost? Gebruik het contactformulier op de website of mail direct naar [\(secretariaat\) of](mailto:vvp@gouda@xs4all.nl)

U kunt ook bijdragen aan Goudapost met een artikel. Schrijf eens een stukje over een favoriet onderwerp en illustreer met filatelistische afbeeldingen.
U kunt uw bijdragen mailen naar

MEDEDELINGEN VAN DE LEDENADMINISTRATIE

NAAM	ADRESWIJZIGING
NAAM	ADRES
C. ten Hoeve	Irishof kamer 404., Middenmolenlaan 266, 2807 GV Gouda

Elly Binné

postzegelhandel jokevandenberg

WINKEL:

- Abonnementen
- Catalogi
- Afhalen
- Landenzegels
- Motiezegels
- Benodigdheden met 10% korting

winkel open: dinsdag t/m vrijdag 10.30 - 17.30 uur; zaterdag 9.00-16.00 uur
zondag en maandag gesloten

WEBSITE:

- Landenzegels
- Motiezegels
- Catalogi
- Abonnementen
- Verzendingen

Voor uitgebreide informatie over
onze voorwaarden en verzending
zie onze website

www.jokevdbberg.nl

postzegelhandel joke van den berg v.o.f.

Bernadottestraat 64
2811 SG Reeuwijk

Telefoon 0182-396440
Mobiel 06-21261774
e-mail: info@jokevdbberg.nl
internet: www.jokevdbberg.nl

GEZOCHT: VEILINGMATERIAAL

Heeft u zegels of poststukken over, doet u delen van de verzameling van de hand? Biedt ze aan voor de veiling.

Beleef de natuur

Op 30 oktober heeft Frank Janse, postzegelontwerper, een presentatie gegeven tijdens de ledembijeenkomst over het ontwerpproces van de velletjes Beleef de Natuur.

De Goudse vormgever Frank Janse heeft verschillende postzegels voor onder meer PostNL ontworpen. In zijn presentatie heeft hij laten zien welke eisen werden gesteld en hoe hij deze heeft vertaald naar het uiteindelijke ontwerp.

De aanwezige leden hebben met aandacht de wereld achter het uiteindelijke velletje mee kunnen beleven door het enthousiaste verhaal van Frank en volop vragen kunnen stellen. Helaas mocht Frank geen details geven over het velletje dat in januari uitkomt, dus we moeten geduldig wachten tot het in de verkoop komt.

De Expo Houten (Meidoornkade 24 in Houten) is gelegen pal aan de A27 (afrit 29) en beschikt over voldoende gratis parkeergelegenheid.

Op doordeweekse dagen is er een rechtstreekse busverbinding tussen Utrecht CS en Station Houten met buslijn 47 (tijden op 9292.nl).

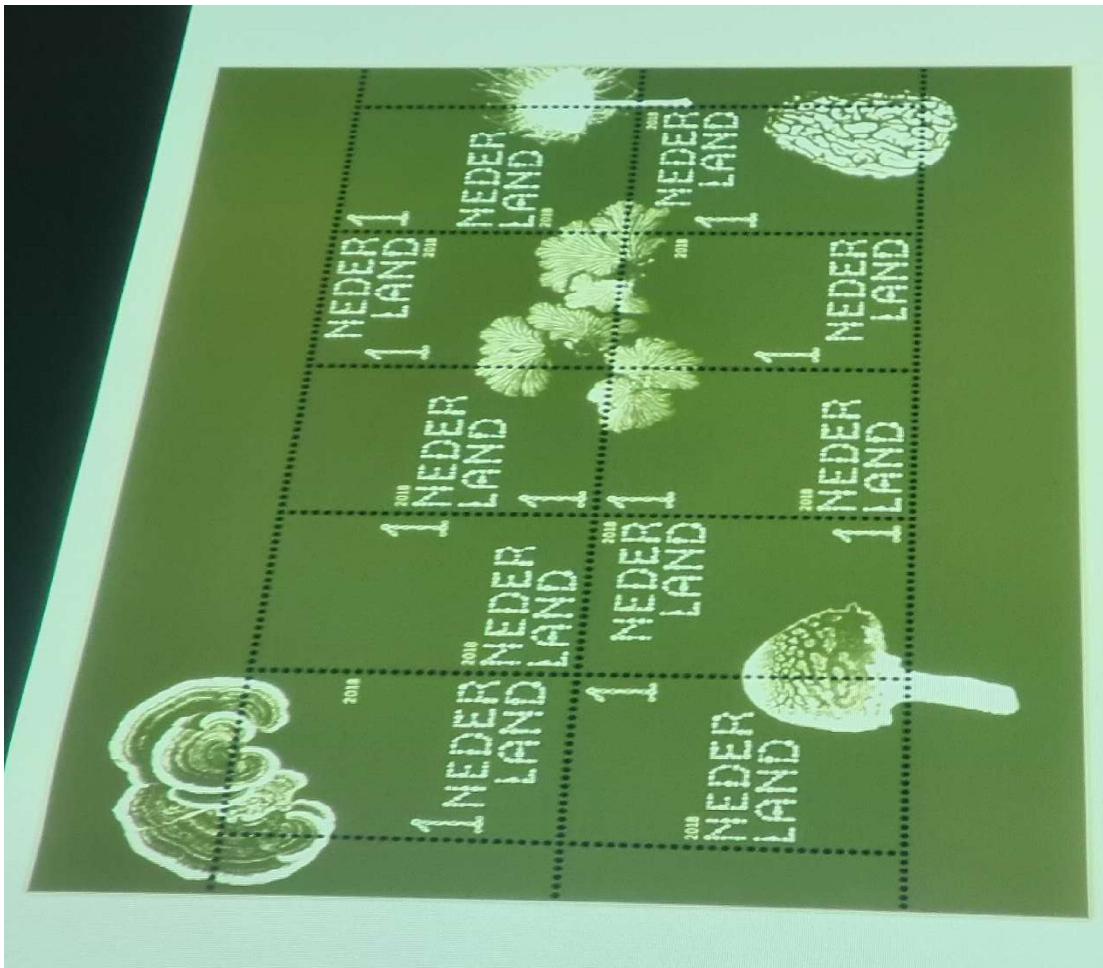
KAARTVERKOOP

Wilt u niet in de rij staan voor de kassa? Koop dan vooraf uw kaartje online. Link naar deze ticketpagina vindt u op onze eigen website, die van de Expo Houten (onder agenda) en op de Facebookpagina WB Verzamelbeurzen

Voor kaartverkoop aan de zaal (+ 1 euro) openen dagelijks meerdere kassa's om 9 uur

Een overzicht van standhouders vindt u op onze website: www.wbverenementen.eu
Contact beursorganisatie:
info@wbverenementen.eu of (0031) 050-5033926

**OUDJAARSBEURS
HOUTEN**
volgens traditie altijd
tussen kerst
en jaarwisseling !

Rainier en Grace

Door: Iet Stuart

OUDJAARSBEURS HOUTEN 28 en 29 december 2023 Expo Houten (Utrecht)

**Internationaal verzamelevenement met
overwegend Filatelie inclusief Poststukken
(Prentbriefkaarten). Alleen op 28/12 ook munten.**

Geopend 28/12 9.30-17 uur / 29/12 09.30-16 uur

Oudjaarsbeurs Houten 5500m² verzamelplezier (foto december 2022).

**Met deelname van vele (inter-) nationale
beroepshandelaren (NVPH leden), semi-handel,
promotiestands verenigingen (KNBF leden) en**

Stand incl. speciale beursuitgaven

Voor meer info, zie achterzijde >>

Leuk om op deze manier iets te vertellen over een hobby die ik al vanaf mijn 6^e heb. Eerst krijg je wat van een buurman. Later zie je dat er ook winkels zijn die postzegels verkopen. Uit verschillende landen, nog mooier, groter en kleuriger dan de zegels die je zelf hebt. Mijn eerste aankoop: de zegels van het huwelijk van prins Rainier en Grace Kelly van Monaco. Ik heb ze niet meer, helaas.

Na allerlei mooie zegels met van alles en nog wat ga je je ook verdiepen in de onderwerpen die worden afgebeeld. Je merkt dat je bij het kijken naar een quiz op tv veel antwoorden weet omdat je van die persoon of van dat dier een postzegel hebt!

Maar op den duur wordt de verzameling wel erg groot en kies je voor bepaalde thema's. Dat werd bij mij o.a. kunst, allerlei verschillende disciplines, bijvoorbeeld schilders, schrijvers, componisten. Maar ook beeldende kunst, architectuur en dans.

Toen kwam er godsdienst bij: kerken, Bijbel en Pausen. Ook nog treinen, circus, folklore en nog zo het een en ander. Het wordt nu tijd om het een en ander "af te stoten", maar moeilijk te kiezen. Op de vereniging kan ik wel bijkopen, maar ruilen lukt meestal niet, dat is wel jammer.

En ondertussen word je ouder en ga je je afvragen wie kan ik blij maken met al mijn zegels als ik ermee ga (of moet) stoppen. Maar nu heb ik er nog plezier aan en misschien ga ik er mooie kaarten mee maken voor verjaardag of Kerst.

De fantasieproducten van Jean Pierre Moquette

Door: Brug Kazemier

Iedereen die postwaardestukken van Nederlands-Indië verzamelt of is gespecialiseerd in de postzegels van Nederlands-Indië heeft wel eens gehoord van Jean Pierre Moquette. Wie was hij en waarmee is hij bij verzamelaars bekend?

Jean Pierre Moquette werd op 5 juli 1856 geboren in Goor in Overijssel. Hij was de oudste van zes kinderen van Jean Samuel Theodore Moquette (medicinae doctor) en Hermanna Henriëtte Arendsen de Wolff.^{1,2} Na de lagere school ging hij naar de "Franse school" die hij om financiële redenen niet afmaakte. Het inkomen van een dorpsdokter was ontoereikend. Zijn ouders regelden dat hij kon gaan werken op een suikerfabriek bij Pasoeocean waar een oom van moederszijde administrateur was en op zestienjarige leeftijd vertrok hij naar Nederlands-Indië. Op 24 juni 1873 kwam hij aan in Batavia.

*** Goor, 5 Julij 1856. Bevallen van een' ZOON
H. H. MOQUETTE, — ARENDSEN DE WOLFF.
Eenige kennisgeving.

Afbeelding 2. Advertentie in de Oprechte Haarlemsche Courant, 10 juli 1856

Tot 1904 werkte hij op diverse suikerfabrieken. Op één van die fabrieken deed hij onderzoek naar het vermeerderen van suikerriet. Men dacht dat suikerriet alleen vermeerdert kon worden door te stekken en dat het onmogelijk was door kruising nieuwe soorten te ontwikkelen, bijvoorbeeld soorten die meer resistent waren tegen ziekten. Moquette liet echter zien dat het kruisen en vermeerdern uit zaad niet ingewikkeld was. In 1892 publiceerde hij hierover in het tijdschrift Teymania. In 1892 kreeg Moquette op de landbouwtentoonstelling in Soerabaja een gouden medaille met diploma voor zijn inzending van suikerietzaadplanten, idem in 1893 op de landbouwtentoonstelling in Pasoeocean. In 1898 werd hij hiervoor benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Afbeelding 3. Suikerriet, Katalogus Pranko 269

Jubilarissen 2023

25 jaar: C. ten Hoeve@
C.W.A. van Dijk®, A. Hollinga®, C. den Hartog#
40 jaar: G.J. Westendorp#, B. Belonje#, A.H. den Os@
50 jaar: (#) op foto (@) niet op foto

WILDE VEILING 18 DECEMBER 2023

Op de ledenbijeenkomst van
18 december a.s. zal er
wederom een zogenaamde
Wilde Veiling worden georga-
niseerd.

De spelregels van deze Wilde Veiling zijn als volgt:

- Alle leden kunnen op de avond zelf veilingstukken inleveren, liefst uiterlijk om 19:30 uur vanwege de administratieve behandeling.
- Ter veiling kan alles worden aangeboden, mits het betrekking heeft op filatelie. U kunt daarbij denken aan postzegels, brieven, postwaardestukken, catalogi, albums met of zonder inhoud, albumbladen, lectuur, enz. Kortom, alles wat een lid zelf niet meer denkt te gebruiken en wat voor een ander mogelijk interessant is kan worden aangeboden.
- Er is niet, zoals bij de gebruikelijke veilingen, vooraf een kavellijst ter inzage; alles is pas tijdens de avond zelf te bekijken.
- De verkoper bepaalt de inzetprijs, gangbaar is 20% van de cataloguswaarde om veilen mogelijk te maken.
- Alle veilingstukken worden ter inzage op een tafel geplaatst voor de veiling. Op een inschrijflijst kunt u met een kruisje bij het kavelnummer reeds uw interesse aangeven voor het artikel.
- De veilingkosten bedragen 5% voor de verkoper en 10% voor de koper.
- De afrekening van de gevilde stukken vindt direct na de veiling plaats.

De wilde veiling is dus altijd een avond vol verrassingen.

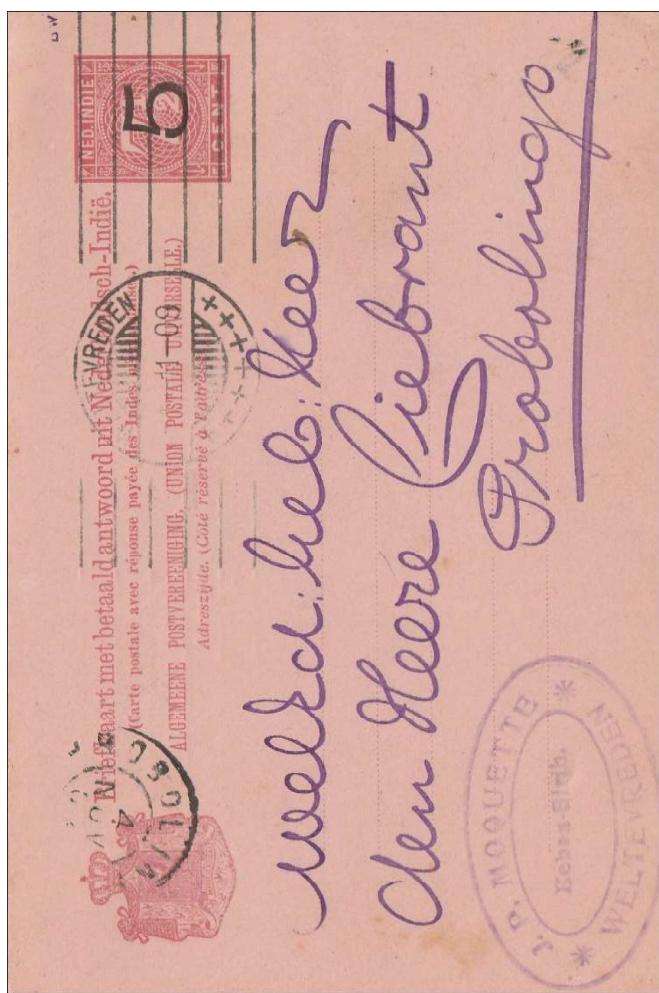
**Breng dus zelf kavels
ter veiling mee op 18 december!**

Afbeelding 4. Briefkaart door J.P. Moquette, wonend op suikerfabriek GALAM bij Pasoeoan (afzenderstempel linksonder), op 2 mei 1886 per Engelse mail verzonden naar postzegelhandelaar Moens in Brussel.

In 1904 verliet hij de suikerfabrieken en verhuisde hij naar Buitenzorg. Daar ging hij in 1905 aan het werk als landbouwkundige bij het departement van Landbouw. Hier hield hij zich onder meer bezig met onderzoek naar de mogelijkheden van veredeling van rijst en ketan (kleefrijst) en met succes. Ook maakte hij in die tijd een begin met het systematisch beschrijven van zijn omvangrijke collectie Indische en andere in Indië in omloop gewezen munten, in het bijzonder Chinese munten.

Zijn aanstelling bij het departement duurde niet lang. In 1906 verliet hij, om medische redenen, het departement en vertrok naar Batavia. Daar bood hij het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen aan de muntencollectie van het genootschap aan te vullen met munten uit zijn verzameling. In ruil daarvoor vroeg hij het genootschap zijn studies over die munten te publiceren. Het genootschap ging hier graag op in. Moquette werd opgenomen in de directie van het genootschap en benoemd tot conservator van de numismatische verzameling van het genootschap. Behalve de numismatiek heeft Moquette onderzoek gedaan naar Mohammedaanse grafinschriften. En ook daarover heeft hij meerdere artikelen geschreven en gepubliceerd.

Afbeelding 5. Briefkaart, door Moquette op 1 november 1909 verzonden van Weltvreden naar Probolingo; met afzenderstempel linksonder.

Naast administrateur van suikerfabrieken was Moquette ook handelaar in postzegels. In die tijd heeft hij onder meer de bekende congres enveloppen gemaakt.

In 1878 werd in Soerabaja het 3e landbouwcongres gehouden. Bij gouvernementsbesluit van 13 mei 1876 werd aan de organisatoren en deelnemers van het congres portvrijdom verleend. Moquette heeft dit aangegeven om een groot aantal enveloppen te laten drukken en uit te delen. Door de tekst op de envelop en een pseudo waardezegel rechtsboven — de 3 verwijst ernaar dat het derde keer was dat het landbouwcongres werd gehouden — wordt gesuggereerd dat het een officiële uitgave betreft. Niets is minder waar. Desalniettemin werden deze enveloppen in veel catalogi opgenomen. Zelfs in de eerste editie (1961) van de Geuzendam, de catalogus voor postwaardestukken van Nederland en Overzeese rijksoeden, zijn ze nog opgenomen geweest. Ongebruikte enveloppen zijn niet zeldzaam. Op veilingen worden vaak veel te hoge prijzen gevraagd. Echt gebruikte enveloppen zijn wel schaars.

VEILING 27 NOVEMBER 2023

Tijdens deze veiling worden onderstaande kavels onder afslag aangeboden.

Nederland Overzeese Gebiedsdelen

Nederland OGD II

Nederland OGD III 1950 – 1979

o.a. Nieuw Guinea 1950-1962 compleet

Nederland OGD IV 1981 – 1995

Nederland

Nederland 1923 - gestempeld en ongestempeld

Nederland I 1936 – 1950

Nederland II 1964 – 1984

Nederland III 1985 – 1989

Nederland IV 1990 slechts enkele zegels
1e dagenvellen van Nederland

1963 t/m 1981

1981 t/m januari 1989

14-01-1982 t/m 09-09-1986

07-10-1986 t/m 07-02-1989

Nederlandse automaatboekjes

1964 – 1986

Zegels uit automaatboekjes
1964 – 1986

Suriname

Suriname 1975 (onafhankelijk) – 1978

Suriname I

1976-1989

luchtpost

1976 – 1987

Suriname II

1990 – 1975
en postzegellookjes

- ³ Tekst overgenomen uit de Geuzendam 8^e editie, blz 314.
⁴ Het tarief voor een briefkaart naar Nederland, Suriname, Nederlandse Antillen en landen aangesloten bij de UPU bedroeg in 7½ cent; het tarief naar Portugees Timor en naar Straits Settlements bedroeg toen 5 cent; voor de overige landen gouden landen-specifieke tarieven.

MEDEDELING VAN DE REDACTIE

Het volgende nummer van "Goudapost" zal begin januari 2024 uitkomen. Wilt u kopij voor dit nummer voor 27 december inleveren, opsturen of e-mailen naar:

J.G. van der Horst

Gouderaksedijk 75

2808 NC Gouda

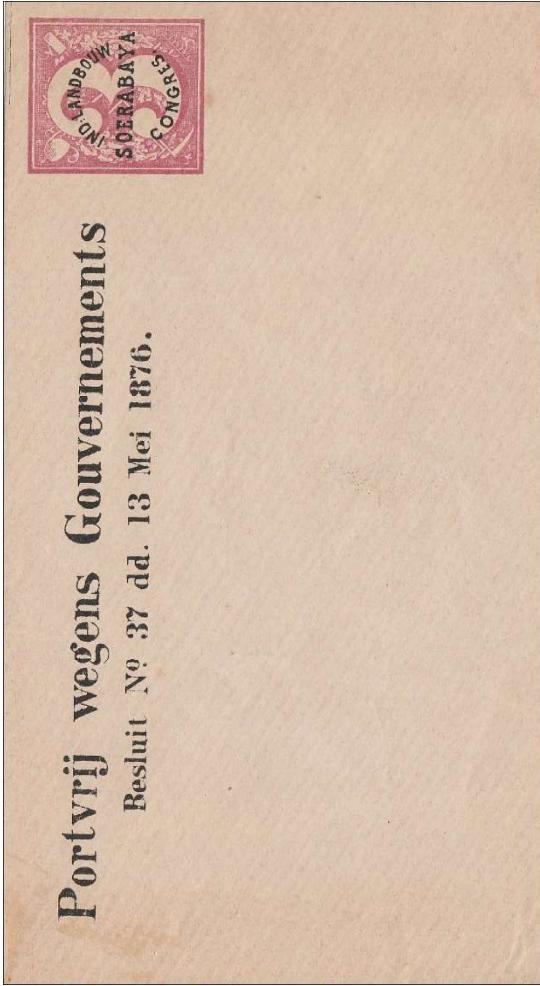
e-mail: goudapost@freeler.nl

Co van der Horst
Redacteur Goudapost

MEDEDELING VAN DE PENNINGMEESTER

Diegenen die de contributie via een bankoverschrijving overmaken verzoek ik hun bank opdracht te geven tot het overmaken van € 45,00 voor het lidmaatschap van 2024. Betaalgegevens vindt u aan de binnenzijde van de kaft. De leden die een automatische incasso hebben afgegeven, behoeven niets te doen, zij kunnen de afschrijving in januari verwachten.

Co van der Horst
Penningmeester

Afbeelding 7. Congres envelop

Hiermee was de fantasie van Moquette niet uitgeput. Zo voorzag hij het waardezegel van een aantal briefkaarten en enveloppen van een kader met de tekst "Moquette / Java / Soerabaya / Ketegan". Voor de posterijen betekende de opdruk van dit kader, dat nagenoeg een eenheid vormde met het zegelbeeld, dat de waarde-aanduiding ongeldig was geworden. Over de envelop met bijdruk publiceerde de Gouvernements Post- en Telegraafdienst op 29 juli 1878: "Dezer dagen is gebleken dat iemand de zegels der gezegelde briefomslagen van een rand voorziet, die in dezelfde kleur als die van het zegel is afgedrukt, en aan alle zijden van het laatste zo nauwkeurig sluit dat zegel en rand één geworden zijn. Een zodanig veranderd zegel kan niet als geldig worden aangenomen, en alle daarmee gefrankeerde brieven moeten derhalve als ongfrankeerd beschouwd en met port belast worden."³

Afbeelding 8. Envelop waarvan het zegelbeeld door Moquette van een kader is voorzien

Op 1 april 1879 werd het tarief van mail-post naar bij de UPU aangesloten landen verlaagd van 12½ cent naar 7½ cent. Briefkaarten van 12½ cent moesten worden teruggezonden naar de hoofdinspecteur van de Poststellen die ze van een opdruk van een grote "5" liet voorzien. Moquette greep dit aan om zijn eigen overdrukte briefkaarten te maken. Er zijn verschillende opdrukken bekend: "Vijf cent" en "FIJF Cent", in diverse lettertypen en diverse kleuren, rechtstaand, diagonaal en kopstaand.

- is 82 mm breed terwijl deze op de Moquette-enveloppen 102 mm breed is.
- Het ronde stempel op de voorzijde lijkt op een grootroondstempel, maar heeft een diameter van 28 mm terwijl de grootroondstempels die in Nederlands-Indië werden gebruikt een diameter van 255 mm hadden. Bovendien, grootroondstempels werden pas in 1905 geïntroduceerd.
- Het aankomststempel op de achterzijde van de envelop lijkt op een rond stempel maar is daarvoor te groot.
- De addressering is niet geschreven maar gedrukt of gekopieerd.
- Het gouvernementsbesluit werd genomen op 13 mei 1876. Volgens de stempels is de envelop een dag ervoor, op 12 mei, verzonden.

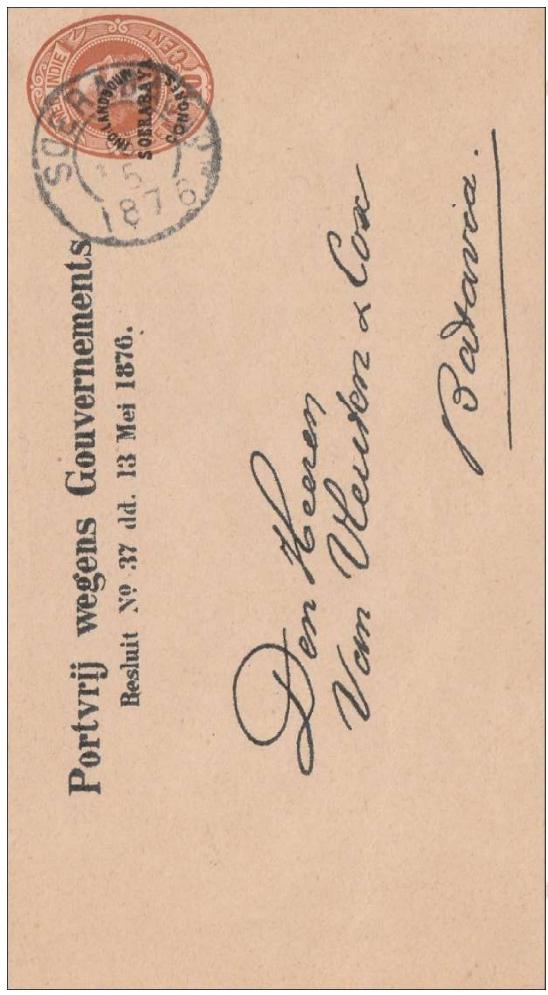
Afbeelding 15.
J.P. Moquette naar het portret
van Jan Veth in 1921.

Geraadpleegde literatuur en websites:

- https://en.wikipedia.org/wiki/Jean_Pierre_Moquette
- <https://www.studiegroep-zwp.nl/puntmoquetteartikel.htm>
- Hoesein Djajadiningrat, 1927, Jean Pierre Moquette (5 Juli 1856-26 Februari 1927). Tijdschrift voor Indische Taal-, Land- en Volkenkunde, Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, deel LXVII, aflevering 1 en 2, 1927, blz. 1-35.
- Geuzendam's Catalogus van de Postwaardestuiken van Nederland en Overzeese Rijksdelen, 8^e editie, 208.
- P. Storm van Leeuwen, 1995, Poststempelcatalogus Nederlands-Indië 1864-1942.

Voetnoten:

- 1 Burgerlijke Stand in Overijssel, Register der Geboorte-akten van de gemeente Goor, 1856, akte 33.
- 2 In de eerste helft van de 19^e eeuw bestond de medische wereld uit drie beroepsgroepen: de vroedvrouw voor de verloskunde, de chirurgijn voor de uitwendige geneeskunde en de medicinae doctoren voor de inwendige geneeskunde. Bron: https://wikimiddembraant.nl/Medicinae_doctor

Afbeelding 14. Fantasie envelop geïnspireerd door Moquette's congresveloppen.

- In tegenstelling tot de congres enveloppen van Moquette is hier gekozen voor een echte, door de Nederland-Indische posterijen uitgegeven envelop met waardezegel. Deze envelop is echter uitgegeven in 1885 en vermoedelijk pas vanaf begin april 1886 te koop geweest. Het congres is gehouden van 14 tot en met 24 mei 1878, dus zeven jaar eerder.
- De tekst "Portvrij wegens Gouvernements Besluit No 37 dd. 13 mei 1876"

Afbeelding 9. Briefkaart 12½ cent, door Moquette voorzien van een opdruk "5 Cent".

In 1885 werd door de UPU besloten dat per 1 april 1886 briefkaarten met betaald antwoord ook in het internationale postverkeer geldig zouden zijn. Een voorwaarde was wel dat dit in het Frans op de kaarten zou worden aangegeven. In Nederlands- Indië kwamen dergelijke briefkaarten pas in 1892 beschikbaar. Moquette zag zijn kans schoon en liet rond 1888 vraag- en antwoordbriefkaarten die bedoeld waren voor binneland gebruik, bedrukkken met de tekst

ALGEMEENE POSTVEREENIGING

(Union postale universelle)

UIT NEDERLANDSCH-INDIE.

(Carte postale des Indes orientales néerlandaises.)

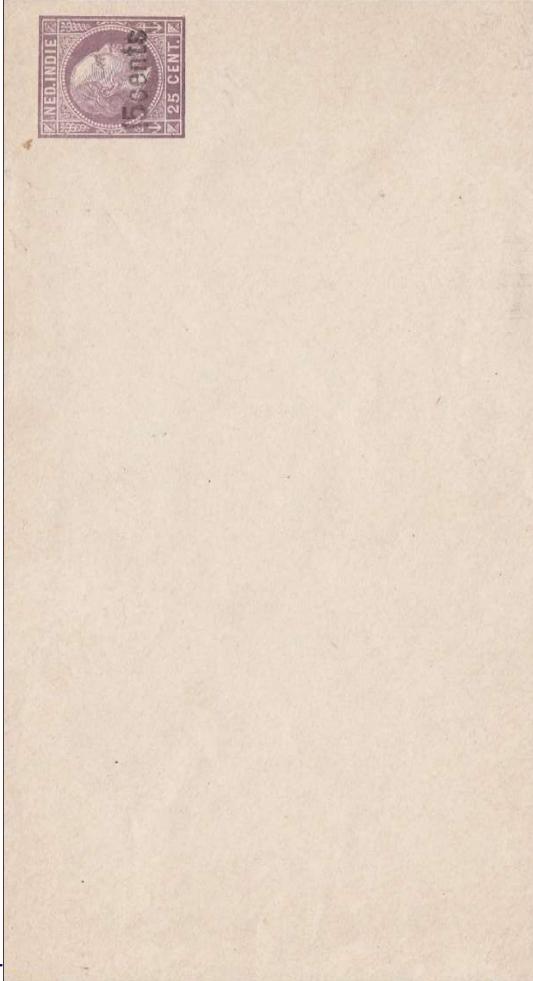
Afbeelding 10. Briefkaart, door Moquette voorzien van een opdruk '15 cents' voorzien

Beide delen van de kaart werden bijgefrankeerd met een postzegel van 2½ cent NVPH 7, genoeg voor een bestemming buiten Nederlands-Indië.⁴ Rechtsonder zit kopstaand een droogstempel "J.P. Moquette / Ketegan-Soerabaya / Java". Of dit

droogstempel op alle vergelijkbare kaarten zit is mij niet bekend. Dat men in Europa aanvankelijk niet goed op de hoogte was van de activiteiten van Moquette blijkt wel uit het feit dat de toenertijd bekende Belgische postzegelhandelaar J.-B. Moens deze kaart opgenomen heeft in zijn wereldcatalogus van briefkaarten enz. van J.-B. Moens, editie 1893.

Op 1 april 1888 werd het mail-tarief voor een brief naar Nederland verlaagd van 25 cent naar 15 cent. Omdat verwacht werd dat het nog wel even kon duren voordat enveloppen van 15 cent beschikbaar zouden komen, voorzag men de enveloppen van het oude tarief (25 cent) met een opdruk van het nieuwe tarief (15 cent). Voor Moquette was dit een aanleiding om ook enveloppen van een

opdruk te voorzien.

Afbeelding 12. Envelop van 25 cent door Moquette van een opdruk '15 cents' voorzien.

Niet alleen op briefkaarten en enveloppen heeft Moquette zijn sporen achtergelaten. Ook op postzegels komen we zijn naam tegen. Omdat ikzelf dergelijke zegels niet bezit heb ik een aantal afbeelding op internet opgezocht. Afbeelding 13a toont zegel Koning Willem III, 2½ cent geel (NVPH 7) met daarop de tekst "Moquette / Soerabaya / Stamp imp"(ort). Afbeelding 13b toont portzegel NVPH P1 met dezelfde opdruk. De opdrukken van Moquette zijn geen echte vervalsingen. Het zijn fantasieproducten. Ze worden echter relatief veel verzameld en de prijzen op veilingen zijn (te) hoog. Het is dan ook niet verbazingwekkend dat er ook fantasieproducten zijn gemaakt die zijn geïnspireerd door die van Moquette. Afbeelding 14 toont een dergelijke fantasie. Werkelijk niets aan deze envelop klopt.

